

Απεργιακό άρωμα 98 χρόνων!

Μηχανικοί και θερμαστές στην πρώτη απεργία της ελληνικής ναυτιλίας. Πάλεψαν 38 ημέρες κι έσπασαν τις αλυσίδες. Αλληλεγγύη από τους στεριανούς εργάτες. Γράφει ο συγγραφέας-δημοσιογράφος Νίκος Πηγαδάς

Ορόσημο στην ιστορία του ελληνικού ναυτεργατικού μας κινήματος αποτελεί η 10η Μαρτίου 1910. Μηχανικοί και θερμαστές κατέβηκαν σε απεργία διαρκείας για πρώτη φορά στα χρονικά της ελληνικής ναυτιλίας. Διεδίκουσαν από κοινού το δικαίωμα στην εργασία με ανθρώπινες συνθήκες, αξίωναν τη χορήγηση «ενός καφέ την πρωίαν και ενός πινακιού φαγητού κατά την εσπέραν, αντί των σκληροβρότων ελαίων». Τη σύνταξη κανονισμού εργασίας, για να δουλεύουν 12 ώρες το 24ωρο, αφού μέχρι τότε εργαζόνταν δίχως όρια, δίκην ανδραπόδων, ανάλογα με τις διαθέσεις του κάθε εφοπλιστή! Ένα ακόμη αίτημα των απεργών ήταν η απομάκρυνση του Έλληνα προξένου στην Κωνσταντινούπολη, ονόματι Σκάση, και του βοηθού του ονόματι Φωτιάδη. Αμφότεροι καταγγέλλονταν ότι διευκόλυναν, σκανδαλωδώς και παράνομα, τη ναυτολόγηση σε ελληνικά πλοία Τούρκων και Βουλγάρων. Αυτή την παρανομία επιχείρησε να νομιμοποιήσει η τότε κυβέρνηση Δραγούμη, καταθέτοντας στη Βουλή σχετική τροπολογία, αλλά έσπασε τα μούτρα της. Ύστερα από σκληρό απεργιακό αγώνα διάρκειας 38 ημερών κι ένα δυναμικό συλλαλητήριο, οι ναυτικοί απέτρεψαν την υπερψήφιση της επίμαχης τροπολογίας και πέτυχαν να ικανοποιηθούν πολλά από τα υπόλοιπα αιτήματα. Την επιτυχία πιστώνεται η σθεναρή και αταλάντευτη στάση των απεργών, σε συνδυασμό με την πρωτοφανή συνδρομή μεγάλων εργατικών σωματείων της Α-

θήνας και όχι μόνο. Συμπέρασμα διαχρονικό:

- Η ενότητα και η συσπείρωση της εργατιάς λειτουργούν σαν γροθιά, συντρίβοντας τους ταξικούς αντιπάλους της. Να γιατί είναι ορόσημο η απεργία του 1910.

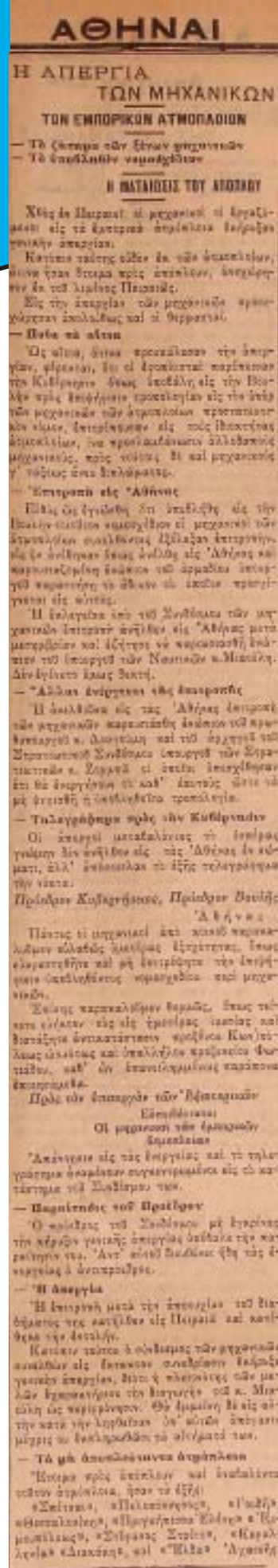
Η απεργία των μηχανικών Ε.Ν. ξεκίνησε στον Πειραιά στις 10 Μαρτίου 1910, με απόφαση του Ατμομηχανουργικού Συνδέσμου «Προμηθεύς», προδρόμου της σημερινής ΠΕΜΕΝ. Αυθημερόν πήραν μέρος στην απεργία και οι θερμαστές. Ο απεργιακός άνεμος απλώθηκε γρήγορα στα μεγάλα ελληνικά λιμάνια. «Ταυτοχρόνως ειδοποιήθησαν αρμοδίως και οι εις τους λιμένες Σύρου, Βόλου και αλλαχού καταφθάνοντες να μετάσχουν του κινήματος. Ούτως η απεργία λαμβάνει γενικώτερον χαρακτήρα, επεκτεινομένη εφ' όλων των ελληνικών ατμοπλοίων, των οπουδήποτε ευρισκομένων (...). Πλην των μηχανικών και θερμαστών ... ευρίσκονται εις τα πρόθυρα να κηρύξουν απεργία και οι εμποροπλοίαρχοι». Εφημερίδα «Νέον Αστύ», 11 Μαρτίου 1910.

Η ίδια εφημερίδα υπογραμμίζει ότι η πρόταση για γενική απεργία έγινε «δια βοής αποδεκτή» από τους μηχανικούς. Σημειώνεται ότι ο πρόεδρός τους, ονόματι Μπινιάρης, διαφώνησε και παραιτήθηκε. Την ηγεσία του σωματείου και του απεργιακού αγώνα ανέλαβε ο αντιπρόεδρος, Γαλιάς. Την κήρυξη της ιστορικής απεργίας αναγγέλλει και η εφημερίδα «Αθήναι» της 11ης Μαρτίου 1910 ως εξής: «Χθες εν Πειραιεί, οι μηχανικοί οι εργαζόμενοι εις τα εμπορικά ατμόπλοια εκήρξαν γενικήν α-

περγίαν. Κατόπιν ταύτης ουδέν εκ των ατμοπλοίων, άνα ησαν έτοιμα προς απόπλου, ανεχώρησεν εκ του λιμένος Πειραιώς. Εις την απεργίαν των μηχανικών προσεχώρησαν ακολούθως και οι θερμασταί».

Αμφότερες οι προαναφερόμενες αθηναϊκές εφημερίδες δεν παραθέτουν τα ονόματα και των 10 ατμοπλοίων που ακινητοποιήθηκαν την πρώτη ημέρα στον Πειραιά. Τα πλοία αυτά ήταν: ΣΠΕΤΣΑΙΣ, ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ, ΓΟΥΔΗ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ ΕΛΕΝΗ, ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΣ, ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΡΕΪΤ, ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ, ΔΙΑΚΑΚΗΣ και ΕΛΔΑ. Τα αίτια που οδήγησαν στην απεργία ήταν κυρίως οι απάνθρωπες συνθήκες διαβίωσης και εργασίας στα πλοία της εποχής. Αυτό προκύπτει από τα αιτήματα των απεργών, που παρατίθενται σε άλλες στήλες. Την αφορμή έδωσε ένα αντιναυτεργατικό νομοσχέδιο, που προωθούσε η κυβέρνηση του Στέφανου Δραγούμη. Παρένθεση για την τότε επικρατούσα πολιτική κατάσταση:

- Ο Δραγούμης διορίστηκε πρωθυπουργός από το Στρατιωτικό Σύνδεσμο. Ο τελευταίος, με ηγέτη το συνταγματάρχη Ν. Ζορμπά (1844-1920), κατέλαβε την εξουσία το 1909, για «την εξυγίανση του στρατού και του πολιτικού βίου». Ο Σύνδεσμος κάλεσε τον Ελευθέριο Βενιζέλο να αναμειχθεί στην πολιτική ζωή της Ελλάδας. Ο Βενιζέλος αποδέχθηκε την πρόσκληση, ανέλαβε προσωρινά την πρωθυπουργία (19/10/1910), προκηρύσσοντας εκλογές, τις οποίες κέρδισε πανηγυρικά. Εδώ κλείνει η πα-

Η εφημερίδα «Αθήναι» αναγγέλλει στις 11 Μαρτίου 1910 την έναρξη της πρώτης απεργίας στην ιστορία της ελληνικής ναυτιλίας